

KAPITEL 1

Kan vi bære tanken om Helvede?

De to skikkelser gik langsomt hen ad den lange hospitalsgang. Den 10-årige pige gik beklemt med sin mor i hånden. Da de kom til stue 148, standsede de op og kiggede forsigtigt ind.

»Det er her, mormor ligger,« sagde kvinden. De gik sagte hen til sengen. Den gamle dame lå stille og sov. Slinger forsynede hende med ilt og næring, men der var ikke meget liv at se i den aldrende krop.

»Hej, mor,« sagde kvinden højt, men der kom intet svar fra den sovende.

Kvinden og hendes datter blev stående nogle minutter hos den gamle dame, så gik de igen.

Ude på gangen kiggede den lille pige frygtsomt op på sin mor. »Mor, er mormor ved at dø?« spurgte hun forsigtigt.

»Ja, det er jeg bange for,« svarede kvinden.

Den lille pige tænkte sig længe om.

»Mor, tror mormor på Jesus?« spurgte hun så.

Kvinden sukkede dybt. Hun vidste, hvor det bar hen. »Nej, det gør hun nok ikke,« svarede hun stille.

Atter en lang pause.

»Kommer mormor så ikke i himlen?«

Moderen havde ventet dette spørgsmål, og hun havde forberedt sig på, hvad hun skulle gøre, hvis det blev stillet: Frem for alt gjaldt det om at krybe udenom!

»Vi må stole på, at alting ligger i Guds hænder,« svarede hun undvigende. »Gud elsker mormor meget højt.«

Den lille pige tav. Hun havde ikke fået svar på sit spørgsmål, men hun kunne ikke finde mod til at stille det igen.

Hvad ville vi have svaret i kvindens sted? Hvordan ville vi have reageret, hvis det var vores barn, der spurgte til sin ikke-troende bedstemors eller bedstefars skæbne efter døden? Ville vi også krybe udenom? Eller ville vi forsøge os med et »ja, min ven, mormor havner sandsynligvis i Helvede, hvor hun vil blive pint i al evighed!«? Og hvad ville sådan et svar gøre for en lille piges tro på en kærlig Gud? Eller for den sags skyld: Hvad ville sådan et svar gøre for et voksent menneskes tro på en kærlig Gud?

Hvis vi tror på, at Bibelen taler sandt, når den fortæller, at et menneske kan gå fortabt, må vi også erkende, at fortabelsen kan ramme et menneske, vi elsker meget højt. Hvordan håndterer vi den situation? Hvordan forener vi troen på Guds grænseløse kærlighed med den kendsgerning, at Bibelen uomtvisteligt taler om fortabelse og Helvede som en realitet?

For mange år siden stødte jeg i en bog tilfældigt på denne sætning: *Helvede er en side af Guds kærlighed*. Den sætning stiller i al sin provokerende enkelhed sagen på spidsen. Den bed sig fast i min bevidsthed, og jeg kunne ikke slippe den. Kunne det virkelig passe? Var det muligt at se fortabelse og Helvede som en side af Guds kærlighed? Jeg håber i denne bog at kunne påvise, at svaret er *ja*.

Kirken har ofte haft et meget anspændt forhold til Helvede. På den ene side har vi de skræmmende dommedagsprædikanter,

der med angsten som våben prøver at overtale folk til at tro på Jesus. Ved at fremmane et levende og skræmmende billede af Helvedes evige pinsler forsøger de at skabe så megen frygt, at deres tilhørere ikke tør andet end gribe fat i Jesus. Gud får sig en neurotisk slavehær i stedet for glade børn. Især fra lidet troværdige biograf- og tv-film kender vi til forfærdelige mennesker, der strør om sig med sætninger som: »Den pige er et Djævelens barn! Hun ender i Helvede!«

På den anden side har vi fornægterne. Den meget store flok mennesker, der (i kor med for eksempel Jehovas Vidner) udtaler, at tanken om Helvede er uforenelig med en kærlig Guds natur. Troen på Helvede er en barbarisk overlevering fra den mørke middelalder, siger de.

Bibelen påstår imidlertid noget andet. Hvis man tager Bibelens ord for pålydende, kommer man ikke uden om, at der findes et virkeligt Helvede. Der findes mange eksempler på, at Jesus selv fortæller om et håndgribeligt Helvede. Men de fleste bibeltro kristne gemmer denne tanke i et lille, fjernt hjørne af deres bevidsthed, hvorfra de kun yderst nødigt finder den frem. Det er nemlig ikke sandt, når adskillige film og romaner antyder, at dybt troende kristne er hævngherrige personer, der ynder at true ikke-troende med Helvede. Jeg vil ikke benægte, at den slags blodtørstige mennesker findes, men de allerfleste kristne går helst i en stor bue uden om al tale om Helvede.

De fleste af os har yderst svært ved at skabe harmoni mellem vores tro på Guds kærlighed og Bibelens ubestridelige tale om Helvede. Mange kristne ønsker vist inderst inde, at Helvede slet ikke eksisterede. Vi bryder os ikke om det, vi accepterer det som et nødvendigt onde, men vi undgår helst at tænke på det – især hvis vi har gode venner eller familie, der ikke er troende.

Men en gang imellem bliver vi konfronteret med Helvede. Når en af vores kære ikke-troende venner dør, kryber tanken frem: Vil

Gud virkelig lade ham eller hende ende i Helvede? Og afhængigt af vores psykiske sammensætning vælger vi enten at resignere, at blive vrede på Gud eller at opgive vores tro.

Det er desværre også en kendsgerning, at kirken har haft meget få trøstende ord at sige til de efterladte, hvis højtelskede, ikke-troende forældre eller venner er gået bort. Når et menneske mister sin troende mor, er vi hurtige til at minde om, at der jo ikke er tale om et *farvel*, kun om et *på gensyn*. Vi er hurtige til at forsikre den efterladte om, at den døde nu er hos Gud, og dér har hun det godt.

Men hvad har vi at sige til den person, der lige har mistet sin ikke-troende mor? Som regel ingen verdens ting! Jo, vi kan da sige noget om, at alting ligger i Guds hånd, og at vi ikke kan vide, om moderen på sit dødsleje tog imod Jesus; og det er jo sandt nok, og det er da et håb, vi har lov at have. Men det virker ofte som et meget tyndt strå at klynge sig til, for vi ved jo godt, at Jesus siger, at mange mennesker følger den brede vej til fortabelsen, og kun få finder den snævre port til livet.

Vi har masser af kristne sange og salmer, der opfordrer os til at lovprise Gud for alt det pragtfulde, han har gjort for os. Og med rette! Men jeg kender ikke én eneste salme, der henvender sig til den sorg, som enhver kristen, der har mistet en ikke-troende ven, må føle. Hvis man lige har måttet se i øjnene, at en person, man har elsket, nu er fortabt for evigt, er det svært at lægge den rigtige iver i lovprisningen af Guds frelsesgerning.

Noget af forklaringen er, at der vitterlig er meget lidt trøst at give, når et menneske går fortabt. Også Gud er bedrøvet over det. Men ulykken er, at vi ofte helt opgiver at forstå, hvad der sker. Vi gemmer sorgen dybt i vores sind, prøver at ignorere hele problemet og lader tvivlens slange hviske til os: »Er Gud egentlig kærlig, når det kommer til stykket?«

Som kristne er vi underlagt en kæmpemæssig, kollektiv fortrængning af et meget stort og væsentligt spørgsmål: Hvordan kan en kærlig Gud tillade, at nogen går fortabt? Hvordan kan vi tro på, at Gud er almægtig og grænseløst kærlig, når han samtidig nægter min far eller ven eller hustru adgang til sit rige?

Denne bog er et forsøg på at tage fat på dette problem. Men jeg vil samtidig understrege, at det er et emne, jeg nærmer mig med megen bæven. Jeg har ikke et færdigt svar på alle spørgsmålene, og læseren vil bemærke, at ord som »formodentlig« og »sandsynligvis« forekommer ganske hyppigt i teksten; men sådan er det tit med de vanskelige ting i kristendommen – ofte kan vi kun ane sandheden. Så lad mig sige igen: Denne bog er et *forsøg* på at tage fat på dette problem.

Og selv om mit mål er at understrege, at Helvede virkelig er en side af Guds kærlighed, så ønsker jeg bestemt ikke at gøre det mindre skræmmende. Hvis du efter at have læst bogen sidder tilbage med tanken »jamen, så er fortabelsen jo ikke så slem,« så har jeg fuldstændig forfejlet mit mål. Det er frygteligt, når et menneske går fortabt. Det står fast! Men det står også fast, at et menneskes fortabelse ikke skyldes, at der er grænser for Guds kærlighed.

Det ville også være falsk reklame, hvis jeg påstod, at bogen vil bringe dyb trøst til den person, der frygter, at en nær ven eller slægtning er gået fortabt. Som sagt er der kun lidt trøst at hente i den situation, og jeg skal nok komme nærmere ind på den smule trøst, der trods alt er at få. Men først og fremmest ønsker jeg at hjælpe de efterladte til at bevare troen på Guds kærlighed, også når de konfronteres med Helvedes virkelighed.

Når du læser bogen, vil du opdage, at jeg bruger ordene »fortabelse« og »Helvede« lidt i flæng. Mere spidsfindigt opfatter jeg fortabelse som en tilstand og Helvede som et sted, men med

baggrund i bogens emne – hvordan fortabelse og Helvede kan forenes med en kærlig Gud – er det ikke altid vigtigt at skelne mellem de to begreber.

Rundt omkring i bogen vil du finde bemærkninger, der er skrevet på en helt anden måde.

Sådan her. Ude i højre side og skrevet med en anden skrifttype end den øvrige tekst.

Sådan markerer jeg indvendinger mod det, der siges i resten af teksten. Jeg er sikker på, at når du læser bogen, vil der jævnligt dukke indvendinger op hos dig. Der vil være ting, du er uenig i, eller situationer, hvor du mener, jeg ikke har tænkt mig ordentlig om. Jeg håber i disse specielt skrevne indvendinger at kunne fange i det mindste nogle få af de tanker, du gør dig.